

dokud nebude zrušen, a nemůže se obžalovaný omlouvatí okolností, v rozsudku ostatně nezjištěnou, že závaznost jeho pominula všeobecným nesetřením. Prováděti nové důkazy v řízení zrušovacím jest nepřípustno (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). Dle čís. 9 b) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že k srážce došlo nikoli vinou obžalovaného, nýbrž náhodou tím, že obžalovaný s n a d (určitě to neví, ale nasvědčuje prý tomu výpověď svědka Š-a), následkem neočekávané nahodilé poruchy stroje náhodou vjel do jámy a tím byl stržen z rovné dráhy před vůz proti němu jedoucí. Avšak rozsudek neobsahuje žádného výroku o okolnosti vylučující trestnost dle § 2 lit. f) tr. zák., který by měl nejvyšší soud přezkoumati s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř.; nezjišťuje také skutečnosti, z nichž by se dalo souditi, že ke srážce došlo náhodou (nahodilá porucha stroje, nahodilé vjetí do jámy), ba neměl ani příčiny se těmito okolnostmi zabývatí, poněvadž se tak obžalovaný vůbec nehájil. Není zde tudíž zákonných předpokladů pro uplatňování tohoto důvodu zmatečnosti. Soud naopak zjistil, že obžalovaný jako zkušený šofér věděl a vědět i musel, že svým jednáním, příčícím se povinností dbalého řidiče automobilů a předpisu uličního řádu, vydaným k ochraně života a tělesné bezpečnosti, způsobuje nebezpečnoství pro život, zdraví a tělo lidské. Dle čís. 10 § 281 tr. ř. uplatňuje stěžovatel, že neměl býti uznán vinným přečinem dle §§ 335 a 337 tr. zák., poněvadž ani elektrická dráha ani automobil nejsou podniky a provoz jich nezakládá poměrů zvláště nebezpečných dle §§ 85 c), 87, 89 tr. zák. Stížnost jest na omylu. Elektrická dráha je železnicí ve smyslu § 85 c) tr. zák.; neboť za železnici dlužno pokládati všechny dráhy s kolejemi, ať jsou hnány parou či jiným způsobem; automobily (i soukromé), sloužící veřejné dopravě osob a zboží dlužno rovněž počítati k dopravním prostředkům uvedeným v první větě v § 85 c) tr. zák. a to bez ohledu na sílu, jakou se pohánějí, poněvadž mají obdobnou strojovou konstrukci jako některé předměty v citovaném § uvedené — zejména železniční lokomotivy — (srov. posudek min. obchodu z 27. listopadu 1900, čís. 51.310, věstník min. spravedlnosti str. 89, 90 z roku 1901). U obou jsou i předpoklady pro ochranu dle § 85 c) (2. věty) tr. zák., poněvadž z povahy použité hybné síly, značné rychlosti pohybu, který se děje na ulicích a cestách, neuza-
vřených jiným vozidlům, veliké setrvačnosti v pohybu (ve srovnání s vozidly poháněnými animální silou), jakož i z okolnosti, že řízení obou vyžaduje napětí vši pozornosti spolehlivého řidiče, a ne méně z denní zkušenosti, že při provozu tom, upraveném zvláštními policejně bezpečnostními předpisy, dochází k častým srážkám a úrazům, plyne, že provoz i elektrických drah i automobilů se děje za zvláště nebezpečných okolností. Použil tudíž první soud na daný případ právem § 337 tr. zák., poněvadž je zjištěno, že pachatel zavinil srážku jako řidič automobilu a že jí ohrozil bezpečný provoz elektrické dráhy, že tedy jako čin byl spáchán vzhledem ku 2 věcem v § 85 c) tr. zák. jmenovaným.

Čís. 724.

Jde o zpronevěru (§ 183 tr. zák.), nenaložil-li sprostředkovatel svěřenými mu penězi dle vůle příkazatelovy.

Po stránce subjektivní nevyhledává se ku zločinu zpronevěry ani

úmyslu, poškoditi někoho, ani zvláštního úmyslu ziskuchtivého; stačí úmyslné přivlastnění si věci.

Nejde o »narovnání« ve smyslu § 188 lit. b) tr. zák., nebyla-li určena doba, do kdy jest škodu nahraditi.

(Rozh. ze dne 6. února 1922, Kr I 552/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle §§ 183 a 184 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce věcné (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) vytýká stížnost, že nelze mluvit o zpronevěře proto, že obžalovaný přijal 47.100 K od Františka T—a jako předem zaplacenou kupní cenu za zboží, které se zavázal T-ovi dodati jako přímý smluvník, jsa oprávněn přijímati zakázky na zboží na vlastní účet. Peníze mu nebyly prý svěřeny se závazkem, aby jimi určitým způsobem naložil, nýbrž odevzdány do vlastnictví jako úplata za objednané zboží. T. má prý pouze obligační nárok na vrácení kupní ceny za zboží z důvodu nesplnění smlouvy obžalovaným. Mimo to neměl prý obžalovaný v době přijetí peněz úmyslu, T-a poškoditi. Z okolností, že později bez vlastního zavinění nemohl peníze vrátiti, nelze prý souditi na trestný úmysl v § 1 tr. zák. předpokládaný. Stížnost není odůvodněna. Především chybí v tom, že nevychází ze skutkových zjištění, pro soud zrušovací závazných (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Soud nalézací zjistil, že František T. objednav u obžalovaného, jako agenta různé zboží za 71.900 K, dal mu hotově zálohu 47.100 K s výslovným ujednáním, že obžalovaný objedná zboží a obdržené zálohy pošle dotýcným továrnám, že však obžalovaný pouze u jedné partie zboží se zachoval dle ujednání, kdežto největší část zboží sice v továrně objednal, avšak nezaplatil, zboží dal poslati na dobírku a obdržené peníze T-ovi nevrátil. Obžalovaný tedy nevystupoval jako přímý prodávatel zboží a nepřijal peníze jako kupní cenu, aby s ní dle své vůle naložil, nýbrž jako obchodní jednatel a sprostředkovatel obchodu na cizí účet, nabyt disposiční mocí nad penězi se závazkem, aby jimi naložil určitým způsobem dle vůle příkazatele. V tom však spočívá podstata »svěření« — obnos mu byl dán v důvěře, že ho použije ve smyslu daného příkazu. Této důvěře zneužil obžalovaný tím, že si obnos zadržel a přivlastnil, t. j. že jím naložil proti vůli oprávněného způsobem, který jen tomuto příslušel, spotřebovav svěřený obnos pro sebe. Po stránce subjektivní se nevyhledává ke zločinu zpronevěry ani úmyslu poškoditi, ani zvláštního úmyslu ziskuchtivého. Stačí úmyslné, t. j. vědomé přivlastnění si nebo zadržetí věci; tento trestný úmysl zde musí býti v době, kdy si pachatel věc svěřenou bezprávně přisvojuje, nikoliv jak má za to zmateční stížnost, snad již v době, kdy mu věc byla svěřena. Obojí v tomto případě napadený rozsudek předpokládá. Poněvadž zde jsou objektivní i subjektivní náležitosti zločinu zpronevěry, jest vyloučeno, že by šlo pouze o poměr soukromoprávní, trestně nezávažný. Dle čís. 9 b) § 281 tr. ř. namítá stížnost.

že soud nesprávně posoudil otázku pomnutí trestnosti z důvodu účinné lítosti. Stěžovatel poukazuje na to, že narovnáním, uzavřeným u Dra E. v září 1919, tedy před podáním trestního oznámení, k němuž došlo v březnu 1920, postoupil T-ovi svůj nárok na provisi za firmou M., pokud přesahuje měsíčně 1500 K. K úhradě škody až do výše škody 40.000 K, dal firmu o postupu vyrozumět a T-ovi čtvrtletně zasílati výkazy o provisi, narovnání dodržel a nelze mu odpíratí dobrodiní § 187 tr. zák. proto, že následkem obchodní stagnace jeho provise »zřídka převyšovala 1500 K měsíčně«. Stížnost přehlíží, že obžalovaný ani netvrdil, že zde jsou předpoklady bez-trestnosti dle § 187 tr. zák., totiž včasná náhrada celé škody pachatelem z účinné lítosti, ani, že se zavázal nahraditi poškozenému veškeru škodu do určité doby a že závazku svému dostál. Narovnání, na které se zde obžalovaný odvolává, nevyhovuje podmínkám stanoveným § 188 b) tr. zák., poněvadž se vůbec nestalo ujednání o době, do které měla býti celá škoda nahrazena. Již z tohoto důvodu nemůže se obžalovaný s úspěchem odvolávati na právní dobrodiní citovaných §§, nehledě k tomu, že — jak rozsudek zjišťuje — nedostál a nemohl dostáti ani převzatému závazku, s hlediska § 188 tr. zák. nedostatečného, že totiž bude plnění náhradu dle možnosti, dovolí-li to jeho výdělek, když vybíráním záloh na budoucně splatnou provisi u firmy M. předem si bral možnost, aby mohl dostáti převzatému závazku. Že pouhé zajištění náhrady škody postupem pohledávky, která příslušela dle udání obžalovanému proti Eduardu S-ovi a byla teprve uplatňována žalobou, nemohlo založiti jeho beztrestnost dle § 187 nebo 188 b) tr. zák., netřeba blíže dovozovati vzhledem k jasnému znění obou zákonných ustanovení. Z okolnosti, že poškozený neučinil sám trestního oznámení proti obžalovanému, nemůže obžalovaný ve svůj prospěch ničeho dovozovati, jakmile jest zjištěno, že nenahradil škody ani se nezavázal jí nahraditi do určité doby — dříve — než se o jeho provinění dověděl soud nebo jiná vrchnost.

Čís. 725.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu pletich jest lhostejno, že předmět potřeby byl přenechán ze soustrastí neb dobrosrdečnosti.

(Rozh. ze dne 6. února 1922, Kr II 151/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zna-
teční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při
krajském soudu v Olomouci ze dne 16. prosince 1920, pokud jím byl obža-
lovaný sprostěn z obžaloby pro přečin předražování ve smyslu § 7 (3)
zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl jí však, pokud na-
padla výrok téhož rozsudku, sprostňující obžalovaného též z obžaloby pro
přečin pletich dle § 11 čís. 4 lich. zák., zrušil v tomto směru napadený
rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Tím, že soud nalézací zjistil, že obžalovaný přenechal Ignaci H-ovi
mouku z pouhé ochoty, ustrnuv se nad nouzí malého úředníka, za nějž se